

Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen administrativt fastsætte, at udenlandske studerende kun kan udløse taxamertilskud, hvis de efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller konventioner og internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere, eller hvis de er udvekslet med danske studerende efter aftale, herunder aftale efter forslaget § 1, nr. 1, stk. 5 og 6, mellem et dansk universitet og et eller flere udenlandske universiteter. Der vil ikke ske ændringer for udenlandske studerende, der er på studieophold i Danmark gennem Danish International Studyprogram (DIS) eller Fulbright.

Ministeren vil endvidere med hjemmel i bestemmelsen administrativt fastsætte, at udlændinge, som er meddelt tidsbegrænset eller tidsbegrænset opholdstilladelse med henblik på varigt ophold i Danmark, vil udløse taxamertilskud.

Afskæringen af tilskud for visse udenlandske studerende vil omfatte tilskud til bacheloruddannelse, kandidatuddannelse samt masteruddannelse og anden deltidssuddannelse, mens ph.d.-uddannelse ikke berøres.

Endvidere får universiteterne efter forslaget mulighed for at fastlægge deltagerbetaling for visse udenlandske studerende, der ligger over de gennemsnitlige omkostninger. Det betyder, at universiteterne kan agere kommercielt og dermed få del i den betalingsdygtige del af de udenlandske uddannelsessøgende på det globale uddannelsesmarked.

2.4. Friplads- og stipendieordning

2.4.1. Dansk friplads- og stipendieordning

Med forslaget foreslås etableret en friplads- og stipendieordning. Rammen for ordningen, herunder antallet af fripladser og stipendier samt stipendiernes størrelse, fastsættes på de årlige finanslove.

Friplads- og stipendieordningen tager sigte på at tiltrække de bedst kvalificerede udenlandske studerende fra tredjelande, der har afsluttede uddannelser på et niveau svarende til en dansk bacheloruddannelse, og som optages på kandidatuddannelser, der fuldt ud gennemføres ved danske universiteter. Der er således tale om studerende, der rejser til Danmark med det formål at tage en kandidatuddannelse her i landet som overbygning på deres bacheloruddannelse eller anden uddannelse på samme niveau.

Det enkelte universitets bestyrelse fastlægger universitetets overordnede prioriteringer og strategier. I forlængelse heraf er det naturligt, at bestyrelsen fastsætter, inden for hvilke fagområder der skal uddeles fripladser og stipendier. Valget af fagområder forud-

sættes at ske under hensyntagen til beskæftigelses-situationen.

Friplads- og stipendieordningen retter sig mod udenlandske studerende, som hverken efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller konventioner og aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske studerende med hensyn til adgang til gratis uddannelse. Hovedprincippet for studerende, der er omfattet af EU-retten m.v., og som kommer til Danmark for at tage en universitetsuddannelse, er, at de medbringer forsørgelsesgrundlaget fra hjemlandet, og at de ikke kan oppebære sociale ydelser, herunder SU, her i landet.

Ordningen omfatter ikke de udenlandske studerende, der er udvekslet med danske studerende efter aftale mellem universitetet og et eller flere universiteter i udlandet, herunder aftaler efter forslaget § 1, nr. 1, stk. 5 og 6, idet disse aftaler forudsætter et gensidigt gratisprincip.

Udbud og administration af fripladser og stipendier varetages af universitetet. Det betyder, at universitetet forestår udvælgelsen af de udenlandske studerende, og universitetet har dermed ansvaret for at udvælge de fagligt bedst kvalificerede. Universitetet forestår endvidere udbetalingen af stipendier til de udenlandske studerende.

Ved at henlægge forvaltningen af friplads- og stipendieordningen til universiteterne får de mulighed for at anvende fripladser og stipendier i forbindelse med indgåelse af aftale med udenlandske universiteter om strategiske alliancer med henblik på at fastholde og udbygge universitetets internationale konkurrenceposition og høje kvalitetsniveau.

Det foreslås, at ordningen får virkning for studerende, der optages med virkning fra august 2006 eller senere. For tiden opholder den overvejende del af udenlandske studerende sig på danske universiteter som led i udvekslingsprogrammer, bilaterale statslige aftaler eller aftaler mellem danske og udenlandske universiteter. Forholdene for disse studerende vil ikke blive ændret som følge af ordningen.

Ordningen finansieres ved afskæring af taxamertilskud for visse udenlandske studerende. Afskæringen af taxamertilskud sker efter administrative regler fastsat i medfør af universitetslovens § 19, stk. 4. Ved afskæring af taxamertilskud for visse udenlandske studerende bliver universiteterne forpligtiget til at opkræve fuld deltagerbetaling for de studerende, der ikke udløser taxamertilskud, jf. de almindelige bemærkninger under pkt. 2.3.

Universiteterne får efter forslaget også mulighed for at tildele fripladser og stipendier for overskud op-